IV-18-V
MIESIĄC PROPAGANDY
PRASY PPR

GŁOS WYBRZEŻA

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II — GDAŃSK, GDYNIA — WTOREK, 11 MAJA 1948 R. — NR 129 (321)

Dziś 6 str.
Cena 5 zł.
Wydanie D

GDAŃSK
PL. ARMII CZERWONEJ
Red. Naczelny przyjmuje w dni powszednie w g. 13—14. Sekretarz Redakcji w godz. 12—13. Telefony: Red. — 315-72; sekretarz redakcji — 316-96; pernumerata i kolportaż — 316-33; ogłoszenia — 412-16.
GDYNIA
I Armii (Starowiejska) 30, tel. 14-72. Redakcja przyjmuje w godz. 9 — 16.

11. V. 1948

Nowa konstytucja czechosłowacka uchwalona została dn. 9.5.48. Nowa konstytucja podkreśla silnie ludowo-demokratyczny charakter państwa—„doskonalszej formy, aniżeli dawne ustroje", jak wyraził się sprawozdawca generalny konstytucji, prof. Prochazka. Tym samym ukoronowane zostało w dziedzinie prawnej dzieło dni lutowych, kiedy atak reakcji na niepodległość i zdobycze społeczne republiki odparty został przez zorganizowaną siłę ludu.

Jednomyślne przyjęcie konstytucji przez Zgromadzenie Narodowe jest jednym więcej dowodem żywotności i siły czechosłowackiej demokracji. Głosiła przecież przez długi czas reakcja rodzima i zagraniczna, że po lutym „nie istnieje już w Czechosłowacji parlament", że „wszystkie partie i ruchy polityczne zostały zniszczone", że panuje tam „terror i dyktatura".

Okazało się, że za nową konstytucją głosowali wszyscy posłowie, z wyjątkiem nielicznej garstki odwołanych z parlamentu przez własne partie lub zbiegłych zagranicę. Okazało się, że wszystkie żywe czynniki polityczne Czechosłowacji wypowiedziały się za nową formą ustrojową, która odpowiada nowym warunkom ludowej demokracji i która zawiera w sobie zarówno wyniki doświadczeń wojny i okupacji jak też i rezultaty osiągnięć mas ludowych w walce o postęp.

Nas, bliskich sąsiadów i bliskich sojuszników Czechosłowacji radością napawa uchwalenie nowej konstytucji, świadczące o dalszej konsolidacji w duchu demokratycznym w kraju naszych przyjaciół. Jest ono dla nas dalszą gwarancją, że stosunki przyjaźni i sojuszu obu naszych krajów — których ostatnim wyrazem był bieg kolarski „Głosu Ludu" i „Rudego Prava", witany entuzjastycznie wzdłuż całej trasy przez miliony Polaków i Czechosłowaków — że stosunki te będą się dalej rozwijać i zacieśniać. Obok wspólnych bowiem interesów narodowych — współpracy słowiańskiej i zabezpieczenia pokoju — silne są podstawy bliskości ideologicznej łączącej oba nasze kraje.

I dlatego właśnie do Księgi Zwycięstwa, święconego dnia 9 maja dopisujemy nową kartę: datę uchwalenia nowej, ludowo-demokratycznej konstytucji Republiki Czechosłowackiej.

Nowa konstytucja czechosłowacka

uchwalona jednomyślnie przez Zgromadzenie Narodowe

PRAGA, 10.5. (PAP). — Dnia 9 maja, w rocznicę wyzwolenia Pragi przez armię radziecką, odbyło się na zamku Hradczyn w Pradze uroczyste posiedzenie Zgromadzenia Narodowego, na którym uchwalono nową konstytucję czechosłowacką.

Na posiedzenie przybyli wszyscy członkowie rządu z **premierem Gottwaldem** na czele. Prezydenta republiki reprezentował szef jego kancelarii **Jaromir Smutny** i szef domu wojskowego **gen. Hasal**. Obecni byli również członkowie korpusu dyplomatycznego, przedstawiciele wyznań religijnych, instytucji kulturalnych, naukowych i artystycznych, delegaci związków zawodowych, rolników, szkół itd.

Posiedzenie zagaił przewodniczący Zgromadzenia **David**. Stwierdził on, że nowa konstytucja jest wyrazem dążenia narodu czechosłowackiego do lepszej przyszłości i jego tęsknoty do sprawiedliwości społecznej. Narody słowiańskie — podkreślił mówca — ucierpiały najwięcej podczas strasznych 6 lat wojny. Totеż posunęły się one najdalej na drodze do rozwiązania wiecznych problemów ludzkości. Ta nasza druga konstytucja zamyka formalnie w naszym kraju okres liberalizmu kapitalistycznego.

Sprawozdawca generalny, prof. **Prohazka**, podkreślił ludowo - demokratyczny charakter nowej konstytucji. Dzięki temu lud w państwie czechosłowackim staje się jedynym czynnikiem suwerennym. **Demokracja ludowa oznacza drogę do socjalizmu — tego ustroju społecznego, który, zgodnie z wynikami badań naukowych i zgodnie z doświadczeniami historycznymi, stanowi ustrój doskonalszy, niż którykolwiek z dawnych ustrojów.**

Mówca wyraził zadowolenie z powodu faktu, że nowa konstytucja staje się prawem właśnie w dniu 9 maja, trzeciej rocznicę dnia, gdy na rozkaz Generalissimusa Stalina sławna Armia Radziecka wyzwoliła Pragę i umożliwiła narodowi czechosłowackiemu urzeczywistnienie swej rewolucji demokratycznej i przejście do pokojowej pracy.

Jako ostatni przemawiał **premier Gottwald**. Stwierdził on, że z chwilą wejścia w życie nowej konstytucji, zasada, iż wszelka władza pochodzi od ludu, nie będzie czczym frazesem, lecz żywą rzeczywistością.

Nawiązując do pamiętnej daty 9 maja, premier zaznaczył, że gdyby nie było dnia 9 maja 1945 roku, nie byłoby również dnia 9 maja 1948 roku i nie byłoby konstytucji, która zagwarantuje ludowi wszystkie osiągnięcia ubiegłych 3 lat.

Mówca przypomniał, że jeszcze niedawno ci sami ludzie, którzy ongiś dopomogli do przygotowania Monachium, usiłowali wykopać przepaść między republiką czechosłowacką a jej wielką sojuszniczką — Związkiem Radzieckim. Chcieli oni — mówił premier — pozbawić republikę najpewniejszej gwarancji bezpieczeństwa i niepodległości i doprowadzić do skutku drugie Monachium. **Jednakże nasz lud udaremnił wszystkie te plany reakcji wewnętrznej i zagranicznej.**

Kończąc, premier Gottwald podziękował wszystkim członkom Izby, którzy przyczynili się do sukcesu historycznej pracy ustawodawczej nad nową konstytucją.

Gdy przewodniczący Izby wezwał posłów do głosowania, wszyscy oni, w liczbie 246, podnieśli ręce na znak zgody i nowa konstytucja została jednomyślnie uchwalona wśród entuzjastycznej owacji. Wszyscy obecni odśpiewali hymn narodowy.

2 tys. uwięzionych patriotów greckich

głoduje na znak protestu przeciwko terrorowi

MOSKWA, 10.5. (PAP). Jak donosi z Aten agencja TASS, już piąty dzień trwa głodówka 2 tysięcy więźniów w Atenach. Głodówka została proklamowana, na wiadomość o rozstrzelaniu kolejnej grupy patriotów greckich.

PROTESTY FRANCUSKIE PRZECIWKO TERROROWI W GRECJI

PARYŻ, 10.5. (PAP). Egzekucje patriotów greckich budzą w dalszym ciągu protesty opinii francuskiej.

Biuro polityczne partii komunistycznej ogłasza komunikat, w którym, podkreśliwszy odpowiedzialność imperialistów anglo - amerykańskich, pisze: **„Sofulis i Tsaldaris rzucają wyzwanie ludzkości pod egidą planu Marshalla, za poparciem miliarderów amerykańskich".**

Biuro wzywa wszystkich Francuzów, aby zaprotestowali przeciwko tym zbrodniom reakcji greckiej i domagali się zaprzestania masakry zakładników. Podobne protesty nadeszły od unii związków zawodowych okręgu paryskiego, federacji metalowców w imieniu miliona zrzeszonych, federacji rolnictwa, związku zawodowego górników z północnego zagłębia węglowego, federacji pracowników przemysłu skórzanego, federacji wychowania narodowego i innych związków zawodowych.

DELEGACJA KOMITETU POMOCY GRECJI DEMOKRATYCZNEJ U SCHUMANA

PARYŻ, 10.5 (RAP). Premier Schuman przyjął wczoraj delegację francuskiego Komitetu Pomocy Grecji Demokratycznej. Oświadczył on, że rząd francuski będzie interweniował u rządu greckiego w sprawie ułaskawienia skazańców politycznych w Grecji.

Tylko psy w Austrii korzystają

z „dobrodziejstw" planu Marshalla

WIEDEŃ, 10.5 (Telepress). — Wiedeński Urząd Aprowizacji zezwolił, aby 216.000 puszek konserw z dorsza otrzymanych w ramach „pomocy" od USA, przekazanych zostało do fabryki Simmering, która użyje tych konserw do produkcji sucharów dla psów.

Wyżej wymienione konserwy rybne ofiarowane zostały konsumentom wiedeńskim, celem podniesienia wartości kalorycznej ich dziennych racji żywnościowych. Jednak sprzedawanie ich stało się niemożliwe, ponieważ gospodynie uznały je za nieodpowiednie do użycia. Pomimo tego władze austriackie zakupiły jeszcze większą ilość tych konserw.

Wiedeński Urząd Aprowizacyjny, nie mogąc zużytkować dostawy amerykeńskiej w inny sposób, przekazał ją do fabryki Simmering, celem przerobienia na suchary i pokarm dla ptactwa. Za wyżej wymieniony transport suszonego dorsza, który przesłany został Austrii w ramach „dostawy żywnościowej", niemożliwej do sprzedania w USA — rząd austriacki zapłacić będzie musiał dolarami z amerykańskiego kredytu.

Dziennik wiedeński **„Oestereichische Volksstimme"** stwierdza, że byłoby rzeczą ciekawą dowiedzieć się, czy rząd austriacki zamierza w dalszym ciągu zakupywać za skąpe zapasy dolarów artykuły, z których korzystać mogą jedynie psy.

Murzyn zrobił swoje...

St. Zjed. i Watykan

likwidują dzienniki włoskie

RZYM, 10.5 (Telepress) — W następstwie wstrzymania funduszy przez Watykan, Departament Stanu i chrześcijańskich demokratów, dostarczanych przed i w czasie wyborów — mniejsze prawicowe dzienniki włoskie znalazły się w trudnościach finansowych.

Organ republikański „Voce Republikana" znacznie ograniczył swój nakład, a nawet może stanie się jedynie tygodnikiem. Pismo Saragata „Umanita" przestanie prawdopodobnie w ogóle wychodzić, a neo-faszystowski „Ordire" woła o pomoc finansową do swoich czytelników.

W przeciwieństwie do tego, pismo „Unita" zwiększyło swój nakład w przeciągu 10 dni o 25.000. „Avanti", „Il Paese", „Republica" i „Don Basilio" daje sobie finansowo doskonale radę.

Amerykanie otwierają drzwi ONZ

dla „specjalistów" niemieckich

GENEWA, 10.5. (Telepress) — **Zgodnie z zaproszeniem anglo-amerykańskim, niemieccy eksperci ekonomiczni powołani zostaną, jako doradcy dla** delegacji brytyjskiej i amerykańskiej podczas odbywającej się obecnie w Genewie Konferencji Komisji ONZ dla Spraw Gospodarki Europejskiej.

Ten nie mający dotychczas precedensu krok został postanowiony przez anglo - amerykanów w całkowitej tajemnicy i bez porozumienia się z innymi członkami wyżej wspomnianej Komisji.

—o—

Głos Niemców

na konferencji haskiej

HAGA, 10.5 (RAP). Na konferencji w sprawie stworzenia Paneuropy, obradującej pod przewodnictwem Churchilla w Hadze wystąpił w dniu wczorajszym szereg delegatów niemieckich, którzy między innymi oświadczyli, że stworzenie federacji zachodnio - europejskiej jest jedynym rozwiązaniem problemu niemieckiego zarówno w dziedzinie politycznej jak i gospodarczej.

Dr **Kramer**, twórca niemieckiej „Ligi Federalnej" oświadczył, że federacja europejska gwarantująca w swym łonie należyte miejsce federacji niemieckiej jest jedynym zbawiennym planem dla Europy. Dr **Ritzel**, drugi delegat niemiecki zażądał, by kongres dał Niemcom gwarancję pomocy w odbudowie ich.

Próby zażegnania

strajku kolejarzy w USA

WASZYNGTON, 10.5. (PAP). Przedstawiciel prezydenta Trumana — John R. Steelman, który konferował w sobotę w Białym Domu z delegatami pracodawców, **nie zdołał znaleźć podstawy do zażegnania strajku 190 tysięcy kolejarzy amerykańskich, wyznaczonego na najbliższy wtorek.**

—o—

Policja włoska

prześladuje działaczy robotniczych

RZYM, 10.5 (RAP). W Turynie policja urządziła dziś wielką nagonkę na działaczy demokratycznych. W lokalach partii komunistycznej przeprowadzono szereg rewizji. Aresztowano kilku przywódców robotniczych.

W zakładach samochodowych Fiata policja wdarła się do lokalu partyjnego, zniszczyła szafy i biurka i zabrała ze sobą szereg dokumentów

Oburzenie francuskiej opinii publicznej

bezpodstawnym aresztowaniem Franczyka

PARYŻ, 10.5. (PAP). — Do Paryża nadchodzą dalsze szczegóły sprawy wydalenia z terytorium Francji obywatela polskiego **Józefa Franczyka.** Mer miasta Rosieres Jacques Georges, natychmiast po otrzymaniu wiadomości o aresztowaniu Franczyka, zwrócił się do prefektury policji z zapytaniem, czy Franczyk został aresztowany przez prawdziwą policję.

Odpowiedziano mu twierdząco, odmawiając jednak ujawnienia powodów aresztowania. Oświadczono jedynie, że jest to „sprawa ogólna". Mer złożył energiczny protest wobec odmowy podania powodów zatrzymania Franczyka, podkreślając, że aresztowanie mieszkańca jego gminy nastąpiło bez jego wiedzy i bez uprzedniego zawiadomienia, co stoi w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawnymi. Z inicjatywy mera rada miejska Rosieres złożyła listę protestacyjną z podpisami ponad 300 mieszkańców gminy

Churchillowska Paneuropa

stwarza pole dla ekspansji USA

PARYŻ, 10.5. (PAP). — Międzynadowa konferencja w Hadze, zwołana pod patronatem Churchilla, wywołuje komentarze prasy paryskiej, która zgodnie podkreśla nikłe szanse jej powodzenia.

NA USŁUGACH KAPITAŁU AMERYKAŃSKIEGO

„Ordre" pisze: „Gdy nie można realizować rzeczy możliwych, marzy się o niemożliwościach. Bredzi się o różnych rzeczach, ponieważ nie można zdobyć się na ścisłe rozumowanie. Churchill, prowadząc kampanię o „Stany Zjednoczone Europy", pozostaje upartym nacjonalistą angielskim. Życzy sobie dźwignięcia się Niemiec, uważa bowiem, że jest to niezbędne dla pomyślności Europy. Dąży on do przekonania Francji, że gwarancje bezpieczeństwa, jakich domaga się Francja, są rzeczą „przestarzałą". W Ameryce najbardziej zagorzałym zwolennikiem Paneuropy jest Cordenhove Kalerghi, przedwojenny germanofil".

„Humanite" podkreśla, **że impreza haska jest usiłowaniem zjednoczenia skolonizowanych przez USA krajów Europy Zachodniej, by stały się one bardziej podatnym narzędziem imperializmu amerykańskiego.**

MOSKWA, 10.5 (PAP). — Cytując głosy prasy holenderskiej, agencja TASS wskazuje w depeszy z Hagi na demagogiczne hasła, którymi operują organizatorzy kongresu „paneuropejskiego", jak hasło wprowadzenia ogólnoeuropejskiego obywatelstwa, wspólnej armii, jednego systemu gospodarczego i jednego parlamentu europejskiego.

CHURCHILL PRZECIWKO DEMOKRACJOM LUDOWYM

TASS stwierdza, że demagogiczne hasła ruchu churchillowskiego kryją za sobą faktycznie podporządkowanie państw zachodnio - europejskich planom imperialistycznym, pozbawienie ich suwerenności oraz wykorzystanie przeciwko państwom, w których do władzy doszły rządy demokratyczno-ludowe. Organizatorzy bloku zachodniego chcą, aby działalność „organizacji zjednoczonej Europy" uzupełniła posunięcia dyplomatyczne oraz nacisk gospodarczy imperialistów.

Komentator TASS wskazuje na obłudne stanowisko labourzystów wobec popieranej przez Churchilla organizacji. Wprawdzie „Daily Herald" stwierdził, że „organizacja zjednoczenia Europy" zmierza do przywrócenia starych reakcyjnych systemów w Europie, **to jednak labourzyści, powołując do życia blok zachodni, czynią właściwie to samo co Churchill.**

W związku z tym, korespondent przytacza opinię komentatora BBC — Frazera, który niedawno oświadczył, że wrogie stanowisko Labour Party wobec włoskich socjalistów jest wykładnikiem rzeczywistych poglądów tej partii, podczas gdy jej oficjalne powstrzymanie się od udziału w montowaniu przez Churchilla organizacji paneuropejskiej stanowi jedynie manewr taktyczny.

—o—

Opole w hołdzie tow. Wiesławowi

Dn. 9 maja br. odbyła się w Opolu uroczystość nadania gimnazjum i liceum dla dorosłych w Opolu imienia WŁADYSŁAWA GOMUŁKI.

Na uroczystość przybyli: minister Oświaty SKRZESZEWSKI, wojewoda śląsko - dąbrowski, GEN. ZAWADZKI, wicewojewoda ARKA BOŻEK, kurator śląskiego Okręgu Szkolnego BEREK, dyrektor Śląskiego Instytutu Naukowego DR LUTMAN, liczni reprezentanci władz miejscowych oraz delegacje z całej Opolszczyzny.

Na zakończenie uroczystości odbyła się część artystyczna w wykonaniu uczniów gimnazjum i liceum.

—:o:—

W kilku wierszach

☐ **PRAGA. — Były właściciel ziemski, hr. Buquoy, skazany został na 13 lat ciężkiego więzienia za współpracę z hitlerowcami. Usiłował on przyłączyć swe nadgraniczne posiadłości do III Rzeszy, interweniując w swoim czasie osobiście w Berlinie jako członek SA i SS.**

☐ **PRAGA. — Według doniesień „Svobodnych Novin", dziennikarze szczecińscy otrzymali zaproszenie z Brna na przybycie w końcu maja do tego miasta celem obserwowania wyborów czechosłowackich.**

☐ **WIEDEŃ. — W Grazu toczy się od szeregu dni proces przeciwko hitlerowskim spiskowcom, którzy stali na czele podziemnej organizacji, zmierzającej do odrodzenia nazizmu w Austrii. Jak wynika z zeznań świadków, oskarżeni byli związani z wywiadem mocarstw zachodnich.**

☐ **BERLIN. — Związek zawodowy pracowników sklepowych w Dolnej Saksonii postanowił proklamować na poniedziałek strajk, do którego przystąpi prawdopodobnie około 18 tysięcy pracowników.**

☐ **BERN. — Szwajcarski sąd federalny skazał zaocznie na 20 lat więzienia Franza Burri, kierownika szwajcarskiej organizacji narodowo-socjalistycznej, który przebywa prawdopodobnie w Niemczech. Podczas wojny Burri zabiegał o przyłączenie Szwajcarii do III Rzeszy i dostarczał Niemcom ważnych wiadomości wojskowych.**

Gaz trujący dla wojsk Kuomintangu

w ramach „pomocy" dla Chin

PÓŁNOCNE SHENSI, 10.5. (TELEPRESS). — Agencja prasowa Chin Wyzwolonych donosi, że trzeci raz w ciągu chińskiej wojny domowej, oddziały kuomintangowskie **użyły przeciwko Armii Demokratycznej gazów trujących.**

W ręce Chińskiej Armii Wyzwolenia wpadł kuomintangowski rozkaz używania gazu chlorowego, który stanowi dokumentarny dowód zbrodniczej premedytacji ze strony dowództwa armii rządowej.

Kuomintangowski oficer, który wydał powyższy rozkaz, dostał się następnie do niewoli i zeznał, że gaz ten **został sprzedany Czang — Kai - Szekowi przez Amerykanów, którzy dali również instrukcje natychmiastowego zastosowania go.**

Wypadek użycia gazów miał miejsce na przedmieściach miasta Linfen, prowincji Shensi, okupowanej przez oddziały miejscowego potentata wojennego, Yen-Hsi. W czasie walki, zagazowanych zostało parę oddziałów Chińskiej Armii Wyzwolenia.

—:o:—

Hitlerowcy działają w Bizonii

STTUGART, 10.5. (PAP). Jak dopiero obecnie podano do wiadomości, w dniu 1 maja na murach domów w mieście Segweisheim (Wirtembergia-Badenia) ukazały się emblematy hitlerowskie oraz napisy: „Wkrótce powrócimy", „Niedługo nadejdzie dzień zemsty" itp.

Władze miejscowe wyznaczyły nagrodę za pomoc w ujęciu sprawców tej nowej hitlerowskiej prowokacji.

Drużyna polska zwycięża w wyścigu W—P—W

Wrzesiński pierwszy na mecie w Warszawie

Międzynarodowy wyścig kolarski Warszawa — Praga — Warszawa, zorganizowany przez „GŁOS LUDU" i „RUDE PRAVO" został zakończony.

Jak już podawaliśmy przed kilkoma dniami, na trasie WARSZAWA — PRAGA odniosła zwycięstwo DRUŻYNA POLSKA, zyskując przewagę 9-ciu minut nad innymi zespołami.

W niedzielę na stadionie Wojska Polskiego odbył się finisz wyścigu PRAGA — WARSZAWA. I tutaj zwyciężyła drużyna polska z przewagą 21 MINUT.

Jest to olbrzymi sukces naszych kolarzy, którzy pokonali znanych zawodników CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWII, RUMUNII, WĘGIER i BUŁGARII.

Pierwszym na mecie w Warszawie był WRZESIŃSKI, który doskonale w ostatniej chwili pokonał CHVOJKĘ (CSR), stając się zwycięzcą siódmego etapu.

W klasyfikacji indywidualnej w wyścigu PRAGA — WARSZAWA pierwsze miejsce zajął ZORIC (Jugosławia) przed KREJCU (CSR) i KAPIAKIEM (Polska).

(Dokładne sprawozdanie z siódmego etapu wyścigu Praga — Warszawa na str. 6. Przebieg finiszu i wyniki techniczne biegu na str. 6-ej).

W walce o pokój i postęp

Rozkaz ministra sił zbrojnych ZSRR z okazji rocznicy zwycięstwa

MOSKWA, 10.5. (PAP). — W rozkazie, wydanym w rocznicę zwycięstwa nad Niemcami faszystowskimi, MARSZAŁEK BUŁGANIN, minister sił zbrojnych ZSRR, stwierdza, co następuje:

„Dzisiaj naród radziecki i jego siły zbrojne obchodzą trzecią rocznicę dnia wielkiego zwycięstwa nad Niemcami faszystowskimi. To historyczne zwycięstwo, wywalczone przez naród radziecki i jego siły zbrojne, pod kierownictwem naszego wodza WIELKIEGO STALINA, wykazało potęgę państwa radzieckiego, jedność i oddanie ludów Związku Radzieckiego swej socjalistycznej ojczyźnie, rządowi radzieckiemu i naszej sławnej partii Lenina — Stalina. Gratuluję wam z powodu trzeciej rocznicy zwycięstwa nad Niemcami faszystowskimi."

Rozkazując danie salw honorowych w Moskwie i innych miastach Związku Radzieckiego, marszałek Bułganin kończy swój rozkaz wyrazami hołdu dla bohaterów, poległych w walce o wolność i niepodległość ojczyzny.

PRASA RADZIECKA O ROCZNICY ZWYCIĘSTWA

MOSKWA, 10.5 (PAP) — Z okazji rocznicy zwycięstwa, prasa radziecka zamieszcza liczne artykuły okolicznościowe. W artykule „Izwiestii" czytamy m. inn.:

„Zwycięstwo nasze było zwycięstwem nad ciemnymi siłami reakcji międzynarodowej, która zrodziła agresję faszystowską i przygotowała napaść hord hitlerowskich na Związek Radziecki. Nasze zwycięstwo było porażką tych sił imperialistycznych, które, stosując politykę odraczania drugiego frontu, dążyły w wojnie z Niemcami do swoich celów, nie mających nic wspólnego z walką wyzwoleńczą przeciwko niemieckiemu faszyzmowi.

Minęły 3 lata od chwili pokonania Niemiec faszystowskich. Reakcja międzynarodowa miała nadzieję, że wyczerpią się siły Związku Radzieckiego pod brzemieniem olbrzymich trudności powojennych. Życie zniweczyło i te nadzieje reakcji międzynarodowej. Związek Radziecki nie załamał się pod ciężarem następstw wojny, lecz z powodzeniem przezwycięża te następstwa, wzmacnia się z roku na rok i odnosi coraz to nowe zwycięstwa w walce o odbudowę powojenną, o rozwój gospodarki narodowej, o dalsze podwyższenie poziomu dobrobytu materialnego i kultury narodu.

Tymczasem z drugiej strony lata powojenne świadczą o tym, że państwa kapitalistyczne wraz ze swymi reakcyjnymi przywódcami coraz to bardziej wikłają się w jak najostrzejsze przeciwieństwa gospodarcze i klasowe oraz wtrącają narody Europy pod jarzmo „pomocy" monopolów amerykańskich."

„Prawda" stwierdza w artykule wstępnym, że od 3 lat, jakie upłynęły po zakończeniu wojny w Europie, Związek Radziecki niezmordowanie walczy o konsolidację zwycięstwa nad faszyzmem, o zapewnienie trwałego pokoju demokratycznego, o powszechne bezpieczeństwo i o współpracę pokojową między narodami.

„W walce tej — pisze „Prawda" — Związek Radziecki niezmiennie cieszy się poparciem wszystkich postępowych sił demokratycznych. Wzmocniła się przyjazna współpraca ZSRR i krajów demokratycznych — Polski, Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii, Jugosławii, Węgier i innych.

„Walcząc o pokój demokratyczny, o likwidację resztek faszyzmu i o niedopuszczenie do ponowej agresji faszystowskiej, o ustalenie zasady równouprawnienia narodów i poszanowania ich suwerenności — Związek Radziecki i zaprzyjaźnione z nim państwa demokratyczne niezachwianie ujawniają i paraliżują knowania tych sił reakcyjnych, które, w myśl drapieżnych interesów monopolów kapitalistycznych, usiłują dokonać zamachu na pokój i bezpieczeństwo narodów."

Następnie „Prawda" podkreśla, że gdy po rozgromieniu hitleryzmu przed sojusznikami stanęło zadanie przekształcenia Niemiec w kraj pokojowy i demokratyczny, Związek Radziecki głosił zasadę, że jednym z najważniejszych warunków zapewnienia trwałego pokoju jest demokratyzacja i demilitaryzacja Niemiec. Zasada ta została uznana na wspólnych konferencjach wielkich mocarstw alianckich. Jednakże uchwały, zapadłe na tych konferencjach, nie zostały przeważnie zrealizowane w Niemczech zachodnich wobec stanowiska kół rządzących USA, Anglii i Francji.

Natomiast Związek Radziecki ściśle wykonuje politykę demilitaryzacji i demokratyzacji w swojej strefie Niemiec i trwa mocno na stanowisku jedności politycznej i gospodarczej Niemiec.

Związek Radziecki, który przed 3 laty odegrał decydującą rolę w wybawieniu ludzkości od straszliwej groźby niewoli hitlerowskiej, jest obecnie aktywnym czynnikiem zachowania pokoju i poważną przeszkodą na drodze do urzeczywistnienia jakichkolwiek bądź awanturniczych planów reakcyjnych kół imperialistycznych.

MOSKWA, 10.5. (PAP). — Organ radzieckich sił zbrojnych „Krasnaja Zwiezda" stwierdza, że armia radziecka odniosła zwycięstwo nad Niemcami, walcząc w ciągu 3 lat sam na sam z hordami hitlerowskimi. Podczas wojny — pisze „Krasnaja Zwiezda" — wzrósł niesłychanie na całym świecie autorytet naszego mocarstwa socjalistycznego. Autorytet ten wykorzystywany jest w całości przez ZSRR do walki o długotrwały pokój i bezpieczeństwo powszechne, o przyjazną współpracę między narodami.

ZSRR walczy również stale o równouprawnienie, wolność i niepodległość narodów. **W pracy pokojowej jak i w boju — kończy „Krasnaja Zwiezda" — zwycięstwo będzie po stronie narodu radzieckiego.**

NASTRÓJ ŚWIĄTECZNY W ZSRR

MOSKWA, 10.5. (PAP) — Z okazji święta zwycięstwa, na całym terytorium Związku Radzieckiego powiewają flagi państwowe. Na murach miast widnieją portrety Stalina i innych twórców zwycięstwa. Na terenie poszczególnych przedsiębiorstw odbyły się tłumne wiece okolicznościowe.

Na placach i w parkach urządzane są wielkie zabawy ludowe.

MOSKWA, 10.5 (PAP) — Niedzielne obchody święta zwycięstwa w ZSRR były poprzedzone nowym współzawodnictwem pracy, zainicjowanym przez b. żołnierzy frontowych w niezliczonych zakładach przemysłowych i instytucjach w całym Związku Radzieckim.

Setki zdemobilizowanych uczestników ostatniej wojny, pracujących obecnie w kopalniach Zagłębia Donieckiego, wykonały na dzień 9 maja roczny plan wydobycia węgla.

Miasta radzieckie przybrały odświętny wygląd. Moskwa, zalana czerwienią sztandarów i transparentów, powitała święto zwycięstwa jeszcze w sobotę bogatą iluminacją śródmieścia.

Zamknięcie subskrypcji pożyczki wewnętrznej w ZSRR ze znaczną nadwyżką

MOSKWA, 10.5. (PAP). W niedzielę ogłoszono tu komunikat oficjalny, stwierdzający, że wieczorem 7 maja subskrypcja rozpisanej 3 maja nowej pożyczki wewnętrznej osiągnęła 22 miliardy 592 miliony rubli, co przewyższa o 2.592 miliony, tj. o 13 proc. planowaną na 20 miliardów sumę pożyczki.

W związku z tym, na polecenie Rady Ministrów ZSRR ministerstwo skarbu ogłasza zamknięcie subskrypcji z dniem 9 maja.

Jak podkreśla prasa, **zakończenie subskrypcji w ciągu 5 dni z tak znaczną nadwyżką stanowi jeden jeszcze dowód wysokiego uświadomienia obywatelskiego i zwartości społeczeństwa ZSRR.**

Strajk robotników f-ki Renault

PARYŻ, 10.5 (PAP). — Na znak protestu przeciwko zwolnieniu przez dyrekcję fabryki Renault 2 delegatów CGT, **15 tysięcy robotników tej fabryki porzuciło pracę.**

Zwraca uwagę fakt, że decyzja dyrekcji nastąpiła po uprzedniej konferencji z ministrem pracy.

Min. Moch kroczy drogami hitleryzmu

PARYŻ, 10.5. (PAP). Minister spraw wewnętrznych **Moch** wydał zakaz dalszej publikacji demokratycznego tygodnika emigrantów włoskich **„L'Italia Libera"** (Wolne Włochy).

Tygodnik zaczął się ukazywać w konspiracji za czasów okupacji hitlerowskiej we Francji.

Amerykanie „organizują" wybory w płd. Korei

LONDYN, 10.5 (PAP) — Według doniesień agencji Reutera z Seulu, południowa Korea, **znajdująca się pod okupacją amerykańską, przystępuje do wyborów powszechnych w atmosferze wielkiego napięcia.**

Zmobilizowano 60 tysięcy policjantów i blisko milion ochotników, którzy mają bronić kandydatów, wyborców, urzędników wyborczych i urn wyborczych.

Wyniki wyborów mają być znane w środę.

Represje wobec strajkujących w Maroku

PARYŻ, 10.5 (PAP). — Władze administracyjne w Maroku francuskim zastosowały wszystkie środki celem złamania strajku 15 tysięcy górników kopalń fosfatu. Po odcięciu wody i dowozu żywności do dzielnic, zamieszkałych przez strajkujących, oddziały policyjne otoczyły 3 osiedla górnicze, zatrzymując wszelki ruch drogowy.

6 strajkujących Marokańczyków policja rozebrała w osiedlu górniczym w miescowości Baujniba, po czym wychłostano ich na rynku na oczach siłą spędzonych mieszkańców.

Amerykańskie metody dekartelizacji

NOWY JORK, 10.5 (PAP). — Urzędnicy amerykańscy, wysłani do Niemiec dla przeprowadzenia dekartelizacji przemysłu, są obecnie usuwani przez centralne władze okupacyjne USA, które dążą do odbudowy potęgi gospodarczej Niemiec. W wyniku takiego obrotu sprawy, musieli podać się do dymisji Johnson Avery i Frances Laurent, którzy w okresie administracji rooseveltowskiej odznaczyli się w wydziale antykartelowym ministerstwa sprawiedliwości. Zwierzchnicy w Niemczech uznali ich jednak łącznie z 17 innymi urzędnikami zarządu wojskowego USA, za „nielojalnych".

Na jednej z odpraw, odbytych w marcu, urzędnicy oddziału dekartelizacyjnego zostali poinformowani o zapoczątkowaniu w Niemczech „nowej polityki", anulującej wszystkie poprzednie instrukcje. Polityka ta sprowadza się do wstrzymania likwidacji karteli w ciężkim przemyśle niemieckim i niesprzeciwiania się tzw. integracji pionowej, tj. skupianiu w jednym ręku własności surowców i całokształtu procesu produkcyjnego.

Pracownicy Polskiego Radia obradowali w Warszawie

W dniu 9 bm. obradował w Warszawie III Ogólnopolski Zjazd Zw. Zaw. Pracowników Polskiego Radia z udziałem 40 delegatów.

W toku obrad zabrał głos Naczelny Dyrektor Polskiego Radia **Billig**, przedstawiając zadania, stojące obecnie przed Polskim Radiem. Mówiąc o współzawodnictwie pracy, podkreślił, że Polskie Radio jest jedną z pierwszych instytucji nieprzemysłowych, gdzie powstało i rozwinęło się współzawodnictwo. Ponieważ zadaniem Polskiego Radia na rok 1948 jest postawienie programu na wyższym poziomie, dlatego też obecnym hasłem współzawodnictwa będzie hasło „jakość nad ilością". Wobec ogromnego i stałego rozwoju wszystkich instytucji radiowych i ogromnych zadań, zachodzi potrzeba szkolenia specjalistów w każdej dziedzinie.

W wyniku wyborów nowych władz Związku w skład prezydium Zarządu weszli m. inn.: **ob. Kulczycki**, jako prezes i ob. ob. **Smoleński i Skarżewski**, jako wiceprezesi.

Program prac na okres kadencji przyszłego Zarządu przewiduje zawarcie umowy zbiorowej i rozwinięcie akcji kas samopomocowych.

Na zakończenie obrad zebrani jednogłośnie uchwalili wniosek o przekazanie 100 tysięcy zł na budowę domu przyszłej zjednoczonej partii robotniczej oraz wnioski o opracowanie regulaminu współzawodnictwa pracy, jak również wnioski o zwiększenie dotacji na rozwój kultury fizycznej i funduszów na centralny dom dziecka.

Rozbudowa radzieckiego przemysłu hutniczego

MOSKWA, 10.5 (PAP). Powojenny plan 5-letni nakreślił dla radzieckiego przemysłu hutniczego poważne zadania, których wykonanie umożliwi temu przemysłowi przekroczenie przedwojennego poziomu produkcji o 50 proc. W końcu 5-latki wytwórczość surówki ma osiągnąć 19,5 miliona ton, stali — 25,4 mil. ton, wyrobów walcowanych — 17,8 mil. ton. W tym celu w okresie 5-letnim ma powstać 45 nowych wielkich pieców hutniczych, 165 pieców martenowskich, 15 pieców bessemerowskich, 90 pieców elektrycznych i 104 walcownie.

Rok bieżący jest decydującym rokiem obecnej 5-latki. W tym roku ma nastąpić jeszcze większe spotęgowanie wytwórczości hutnictwa i uruchomienie znacznie większej ilości obiektów przemysłowych, niż w dwóch ubiegłych latach.

Jak donoszą „Izwiestia", moc wytwórcza nowozbudowanych i uruchamianych obecnie wielkich pieców hutniczych ma być większa 3-krotnie, zaś martenów — 4-krotnie.

Państwo żydowskie będzie nieodwołalnie proklamowane

Walki w Palestynie trwają

TEL AVIV, 10.5 (RAP). Żydowskie władze w Palestynie rozpisały pożyczkę narodową w wysokości 5 milionów funtów. W związku z rozpoczęciem kampanii pożyczkowej wygłosił przemówienie Ben Gurion premier przyszłego rządu żydowskiego, który powiedział, że za sześć dni po raz pierwszy od 19 wieków zostanie ogłoszone niepodległe państwo żydowskie.

Odnieśliśmy na wszystkich frontach walki duże zwycięstwa — oświadczył Ben Gurion, musimy jednak liczyć się z tym, że przed nami gromadzi się jeszcze wiele niebezpieczeństw i przeszkód politycznych. Niebezpieczeństwo inwazji obcych sił wciąż wisi nad Palestyną, wobec czego naród żydowski musi zdobyć się na najwyższy wysiłek, by przyczynić się do zwycięstwa sprawy niepodległości państwa żydowskiego.

HAGANA W POSIADANIU BRONI PRZECIWLOTNICZEJ

TEL AVIV, 10.5 (RAP). Sztab Hagany wydał wczoraj komunikat, w którym stwierdza, że Żydzi posiadają broń przeciwlotniczą i że mogą stawiać czoła ewentualnym nalotom na ich terytorium.

WALKI O ZERWANIE BLOKADY JEROZOLIMY

JEROZOLIMA, 10.5 (RAP). Wczoraj rozpoczęła się walka w pobliżu Bab El Wad o przecięcie blokady arabskiej uniemożliwiającej połączenie komunikacyjne Jerozolimy z Tel Avivem. Żydzi zaatakowali okoliczne wzgórza obsadzone mocno przez wojska arabskie, głównym jednak celem ich ataków jest ogromna zapora na szosie Jerozolima — Tel. Aviv, długości 200 m, wysokości 1 m.

Po zaciętych walkach Żydzi zdobyli pozycje strategiczne na okolicznych wzgórzach Abu Gosz. Walki nadal trwają. Według źródeł żydowskich kilka tysięcy Arabów broni tej zapory.

EGIPCJANIE SPIESZĄ ARABOM NA POMOC

Jeden z dzienników kairskich powtórnie doniósł, że ochotnicze wojska egipskie przekroczyły południową granicę palestyńską. W niedzielę opublikowano nawet „pierwszy komunikat dowódcy ochotniczych wojsk egipskich w południowej Palestynie". Komunikat ten, noszący datę 6 maja, twierdzi, że owi ochotnicy posunęli się na 90 km wgłąb terytorium palestyńskiego, zajęli pewne pozycje strategiczne i dotarli do wioski arabskiej Arak Soud Souedar.

LONDYN, 10.5 (PAP). — Agencja Reutera podaje komunikat kwatery arabskiej w Damaszku, donoszący, jakoby oddziały arabskie w mieście Safad w północnej Palestynie odparły nowy atak znacznych sił żydowskich. Organizacja Haganah twierdzi, że oddziały żydowskie zdobyły już to miasto.

LONDYN, 10.5 (PAP). — Jak donosi z Kairu agencja Reutera, egipski minister obrony narodowej zaprzeczył doniesieniom prasowym, jakoby „ochotnicy" egipscy wkroczyli do Palestyny.

EMIGRACJA ARABÓW Z PALESTYNY

JEROZOLIMA, 10.5 (PAP). — Wobec zbliżania się terminu wygaśnięcia mandatu brytyjskiego wzmogła się fala uchodźców arabskich z Palestyny. Konsulat Transjordanii otrzymuje codziennie przeszło 200 podań od osób, pragnących znaleźć schronienie w Ammanie. Konsulaty Syrii, Libanu i Egiptu są również przepełnione podaniami, pragnących uzyskać wizy wyjazdowe.

LONDYN, 10.5 (PAP) — Z Bagdadu donosi agencja Reutera, że przybyli tam w niedzielę premierzy Syrii i Libanu celem omówienia z regentem Iraku i członkami rządu irackiego spraw „nadzwyczajnej wagi", dotyczących Palestyny.

ONZ OBRADUJE

NOWY JORK, 10.5 (PAP). Na tydzień przed wygaśnięciem mandatu brytyjskiego w Palestynie koła ONZ uważają, że nie ma już możliwości anulowania decyzji podziału Palestyny na bieżącej sesji nadzwyczajnej Zgromadzenia. Podział Palestyny jest faktem dokonanym, czemu dali m. in. wyraz brytyjski minister kolonii **Creech Jones, Karol Lisicky** i rzecznik sekretariatu ONZ — **Pablo Azoarate.**

Plan powierniczy USA, wobec braku jakichkolwiek szans narzucenia go ogółowi delegatów, nie może nadal być brany poważnie pod uwagę. Projekt przedłużenia mandatu o 10 dni, by dać Zgromadzeniu więcej czasu, został przez wszystkich zainteresowanych odrzucony.

W tych okolicznościach panuje pewność, że dnia 16 maja nastąpi proklamowanie państwa żydowskiego i ewentualnie państwa arabskiego.

Wysiłki ONZ, a przede wszystkim Stanów Zjednoczonych, będą się prawdopodobnie ograniczały do przeprowadzenia generalnego rozejmu w Palestynie.

NOWY JORK, 10.5. (PAP). Przewodniczący komisji palestyńskiej ONZ —Lisicky, poparł w zasadzie propozycję brytyjską, aby komisja ONZ przejęła w Palestynie na pewien okres władzę z rąk Wielkiej Brytanii. Komisja ta nie miałaby jednakże uprawnień do regulowania spraw związanych z imigracją lub rozdziałem ziemi, chyba, że otrzymałaby w tym kierunku specjalne pełnomocnictwa.

Z obrad Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ

GENEWA, 10.5 (PAP) W sobotę zakończyła się tu plenarna sesja Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ, w której uczestniczyła również delegacja polska. Następne posiedzenie plenarne odbędzie się przypuszczalnie późną jesienią bież. roku, do tego czasu zaś czynne będą specjalne podkomisje.

Korespondent PAP donosi, że kluczowym zagadnieniem obrad genewskich był przegląd sytuacji gospodarczej w Europie.

Przegląd ten, obok spraw natury czysto technicznej, zawierał również pewne wnioski, dotyczące przyszłej gospodarki europejskiej, z którymi polska delegacja nie mogła się jednak zgodzić. W pierwszym rzędzie bowiem niewłaściwie potraktowano problem niemiecki, przypisując zbyt duże znaczenie roli gospodarczej Niemiec w Europie. Równocześnie zaś zwrócono niedostateczną uwagę na pewne tendencje polityczne, występujące w krajach zachodniej Europy, które stanęły na przeszkodzie rozwoju intensywnych stosunków gospodarczych pomiędzy zachodnią a wschodnią Europą. To zagadnienie o nader doniosłym znaczeniu, pominięto w przeglądzie sytuacji gospodarczej. Wreszcie w sposób niedostateczny oceniono ekonomiczne konsekwencje wykonania planu Marshalla w państwach zachodnioeuropejskich.

Na sesji plenarnej delegacja radziecka wysunęła projekty utworzenia nowych komitetów, jak np. komitetu dla uprzemysłowienia i gospodarczego rozwoju krajów europejskich ze szczególnym uwzględnieniem tych państw, w których industrializacja nie jest jeszcze dostatecznie posunięta.

Jednakże te słuszne projekty spotkały się z opozycją krajów zachodnioeuropejskich, które wyraźnie zmierzały do ograniczenia działalności Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ.

Pomimo zgodnego stanowiska **przedstawicieli zachodnich, zdołano utworzyć specjalny komitet, który ma przestudiować zagadnienia, wysunięte przez delegację radziecką z tym, że będą one raz jeszcze rozpatrzone na przyszłej plenarnej sesji.**

Na sesji plenarnej doszło przy omawianiu ustawy niemieckiej do ostrej dyskusji w związku z raportem generalnego sekretarza na temat stosunków Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ z władzami Sojuszniczej Rady Kontroli. Delegat radziecki zwrócił uwagę na tendencje sekretariatu, zmierzające do ustanowienia stałego biura Komisji we Frankfurcie nad Menem przy władzach anglo-amerykańskich. Postępowanie to oznaczałoby, w konsekwencji uznanie w pewnym sensie przez Komisję anglosaskiej polityki, zmierzającej do rozbicia Niemiec, co jest sprzeczne z uprawnieniami tej Komisji. **Ze strony delegacji radzieckiej, polskiej i innych domagano się utrzymania ścisłych kontaktów pomiędzy Komisją Europejską a władzami okupacyjnymi w Niemczech, tylko za pośrednictwem Sojuszniczej Rady Kontroli w Berlinie. Uchwałę w tym duchu przyjęto na plenarnej sesji jednogłośnie.**

—oOo—

Obrady Bułgarsko-Polskiej Komisji Kulturalnej

SOFIA, 10.5. (PAP). Dnia 8 bm. rozpoczęła swe prace bułgarsko - polska komisja mieszana do spraw wykonania umowy o współpracy kulturalnej między obu krajami. **Posiedzeniu przewodniczyła Eugenia Krassowska, wiceminister oświaty.** Przyjęto regulamin obrad oraz powołano podkomisje, które opracują konkretny **plan** rozwoju współpracy kulturalnej **polsko - bułgarskiej.**

Od nagonki antykomunistycznej do obozów koncentracyjnych w USA

NOWY JORK, 10.5 (Telepress). — Ostatnim wyrazem protestu przeciwko antykomunistycznej ustawie Mudta, jest oświadczenie, wydane przez Krajowy Związek Marynarzy.

Wspomniane oświadczenie ostrzega, że ustawa ta pociągnie za sobą: **autokratyczną kontrolę policyjną myśli i postępków wszystkich Amerykanów".**

Związek Marynarzy wzywa przewodniczącego Kongresu Organizacji Przemysłowych (CIO), **Philipa Murraya,** by zmobilizował całe CIO do wspólnej akcji z wszelkimi innymi związkami, przeciwko ustawie Mundta i za obaleniem ustawy Taft - Hartleya.

W myśl ustawy Mundta, nawet takie manifestacje, jak przeciwko przekazaniu amerykańskich okrętów pod obce flagi, (co pociąga za sobą bezrobocie tysięcy amerykańskich marynarzy) mogą być określone, jako „spisek".

Szczególnie zagrożeni są urodzeni zagranicą członkowie związku, grozi im bowiem aresztowanie, celem deportacji i przetrzymywanie bez sądu, przez czas nieokreślony. Sprawa deportacji przedstawia się tym bardziej groźnie, że w bieżącym tygodniu przedłożono Kongresowi inną ustawę, przewidującą „nadzorowanie i przetrzymywanie" cudzoziemców, których „deportacji przedstawia się tym bardziej żliwa, ze względów niezależnych od Stanów Zjednoczonych".

Abner Green, sekretarz egzekutywy Amerykańskiego Komitetu dla Obrony Cudzoziemców, określił wspomniane prawo, jako „ustawę o obozach koncentracyjnych".

Ostrzegł on jednocześnie, że „jeśli kiedykolwiek zostaną wzniesione dla nieobywateli USA, będą one używane również i dla obywateli amerykańskich. Zostaną wprowadzone prawne i polityczne precedensy dla zniszczenia amerykańskiej demokracji".

—o—

Węgiel z Zagłębia Ruhry powodem zawieszenia Konferencji Londyńskiej

PARYŻ, 10.5 (PAP). Dzienniki paryskie donoszą pod wielkimi nagłówkami o zawieszeniu rozmów londyńskich w sprawie Niemiec i o przyjeździe delegacji francuskiej do Paryża celem zasięgnięcia opinii rządu francuskiego w sprawie żądań amerykańskich.

Rozdźwięki budzi obecnie kwestia przydziału węgla z Zagłębia Ruhry. Delegaci amerykańscy pragną uzależnić ten przydział od okupacyjnych władz wojskowych. „System taki pociągnie za sobą poważne niebezpieczeństwo na przyszłość — pisze „Figaro".

Z chwilą zakończenia okupacji władze niemieckie zastąpiłyby alianckie władze wojskowe i kontrola przydziałów węgla z Ruhry znalazła by się na ich łasce".

„Epoque" notuje pogłoskę, jakoby proklamowanie „państwa" zachodnio-niemieckiego miało nastąpić 18 maja we Frankfurcie.

—oOo—

Przemysłowcy czechosłowaccy na Wybrzeżu

W dniu 9 bm. na Wybrzeże przybyła wycieczka przedstawicieli Izb Przemysłowo - Handlowych Czechosłowacji, którzy zwiedzali Targi Poznańskie.

Goście w towarzystwie prezesa Izby Przemysłowej w Gdyni **Ocioszyńskiego,** dyrektora Izby Kawczyńskiego, dyr. GUM-u **Modrzewskiego** i innych przedstawicieli portów i życia gospodarczego na Wybrzeżu na holowniku GUM-u „Atlas" zwiedzili porty, a następnie podejmowani byli przez dyrekcję Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni obiadem w Domu Bawełny w Gdyni.

Powszechny Dom Towarowy
powstaje w Gdyni

NA ul. Jana z Kolna odbywa się obecnie przebudowa gmachu na Powszechny Dom Towarowy. Przebudowę rozpoczętą 20 ub. m. zakończy się 2 lipca. Roboty prowadzi firma „Wybrzeże". Dom Towarowy będzie tymczasem posiadał 2 piętra. Wiosną 1949 r. planuje się budowę dalszych 2 pięter.

Uruchomienie Domu odbędzie się w sierpniu br.

Urządzenie wnętrza wykonuje państwowa fabryka mebli w Starogardzie, według projektów umeblowania dla wszystkich domów towarowych.

Na parterze Domu Towarowego będą znajdowały się następujące działy sprzedaży: pamiątek z Wybrzeża, monopolowy, towarów sypkich i kolonialnych, nabiał, owoce, papeteria i kiosk pocztowy.

Na pierwszym piętrze zmieści się dział zabawkowy, gospodarstwa domowego, szkło, porcelana, artykuły kosmetyczne, chemiczne i dział metalowy. Na drugim piętrze — towary wełniane, bawełniane, jedwabie, galanteria, konfekcja damska i męska, obuwie i artykuły gumowe.

Społeczeństwo Gdyni, otwarcia Domu Towarowego oczekuje z niecierpliwością. (A).

Robotnicy portowi
zajmują kierownicze stanowiska

Wszyscy wiedzą dobrze, że port, to teren ciężkiej pracy licznych rzesz robotników. Niewiele jednak osób zdaje sobie sprawę, że port jest także terenem awansu społecznego robotników. Bo robotnicy, którzy poza pracą fizyczną doszkalają się zawodowo i społecznie i wykazują duże zdolności, w portach awansują bardzo szybko.

A OTO DOWÓD

Jako przykład można podać kilka robotnic fizycznych, które ostatnio zostały telefonistkami w centrali Biura Portowego. Po kilku tygodniowym okresie próbnym, w pracy swojej wywiązują się dzisiaj nie gorzej niż zawodowe telefonistki. **Tow. Mikołajczyk**, lub. ob. **Szablewska**, swoją szybkością załatwiania zgłaszających się abonentów telefonicznych i uprzejmością, wybijają się na czoło całego zespołu pracownic centrali.

Ob. **Sarnecka** do niedawna jeszcze zwykła robotnica przeszła do pracy biurowej i okazuje się, że może sprostać swojemu zadaniu. Osiągnęła to dzięki systematycznemu dokształcaniu się po godzinach służbowych i zdobyciu coraz to większego zasobu wiadomości, potrzebnych przy pracy umysłowej.

Ob. **Pilski**, pracownik fizyczny, został mianowany kierownikiem stołówki, GUM-u i jak to się mówi, postawił ją na nogi, pracując ku zadowoleniu nie tylko władz ale i wszystkich pracowników.

TAK SIĘ PRACUJE

Typowym przykładem dobrego pracownika którego słusznie spotkał wysoki awans jest **tow. Borkowski**. Był on do niedawna majstrem elektrotechnicznym, a obecnie został kierownikiem działu dźwigowego. **Dzięki dużej praktyce i zasobowi wiadomości fachowych tow. Borkowski potrafił usprawnić pracę dźwigów, rozwinąć wśród kranistów współzawodnictwo pracy i w ten sposób przyczynić się do zmniejszenia liczby uszkodzeń rozładowywanych wagonów.**

PRZEDE WSZYSTKIM SPECJALIZACJA

Dawny majster w dziale elektromechanicznym, ob. **Lorenc** jest obecnie kierownikiem warsztatów na Holmie. Trzeba być nielada specem, aby kierować należycie konserwacją i remontami dźwigów, na które czekają porty. Praca jego przyczynia się do coraz większego usprawnienia warsztatów i zwiększenia tempa pracy.

Ob. **Chojnowski** pracował poprzednio jako robotnik fizyczny w dawnym BOP-ie, obecnie zaś został kierownikiem kancelarii działu gospodarczego. Sumienność jego w wykonywaniu obowiązków zdobywa uznanie zwierzchników, którzy nie wahają się powierzać mu nawet dość trudnych zadań.

Przykłady te można mnożyć. Stanowią one dużą liczbę pracowników, którzy zdobyli w porcie poważną pozycję, dzięki sumiennej pracy i obowiązkowości.

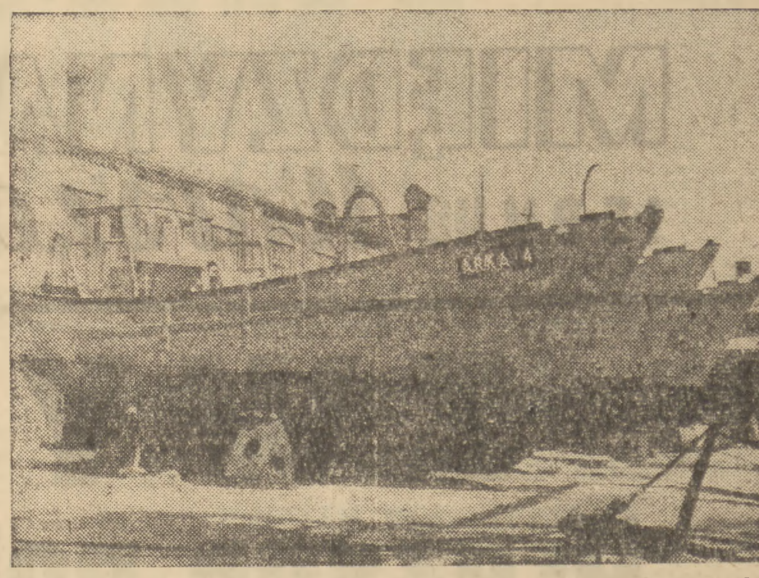
MŁODZI TAKŻE

Awans spotyka także i młodych, którzy pracując zawodowo, dokształcają się w szkołach wieczorowych. ZWM-owiec **Hibner** lub ob. **Antczak**, uczęszczając do szkoły typu licealnego, mogli przejść do pracy biurowej, gdzie spełniają dobrze swoje obowiązki.

SĄ I PRZODOWNICY PRACY

Ogółem, około 40 osób w porcie gdańskim składając agzamin sumiennej pracy, zdobyło odpowiedzialne stanowiska. Nie można nie napisać o robotnikach, którzy stali się majstrami i przodownikami pracy. Każdy z nich doszedł do tego drogą wysiłku, drogą nauki i umiłowania swojego narodu.

Doświadczenie portu gdańskiego, który stał się terenem awansu robotników jest godne bliższego zbadania i naśladowania. (m)



Kutry stalowe polskiej konstrukcji, zbudowane przez stocznię gdańską dla przedsiębiorstwa „Arka" wkrótce wypłyną na połowy.

Musimy zwalczyć zimnicę

Min. Zdrowia, w trosce o stan zdrowotny obywateli, za pośrednictwem Woj. Wydziału Zdrowia, na podstawie obowiązującej ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych, organizuje **przymusowe, bezpłatne, leczenie wszystkich, którzy chorują lub chorowali w poprzednich latach** na zimnicę (malarię).

Na terenie województwa gdańskiego, w miejscowościach najbardziej dotkniętych zimnicą, zostały w tym celu zorganizowane **cztery stacje przeciwmalaryczne: w Gdańsku — 2, w Elblągu — 1, w Malborku — 1.** W akcji tej biorą też udział wszystkie Powiatowe Ośrodki Zdrowia, **udzielając bezpłatnych porad i leków przecimalarycznych.**

Wszyscy, którzy chorowali w 1947 r. na zimnicę, winni we własnym interesie zgłosić się natychmiast do wyżej wymienionych stacji przeciwmalarycznych, gdzie poddani zostaną badaniu lekarskiemu i odpowiedniej kuracji specyficznej. Obowiązek zgłaszania się dotyczy również chorych z lat uprzednich, u których w razie stwierdzenia zimnicy utajonej zastosowane zostanie właściwe leczenie. W ciężkich przypadkach zimnicy, chorzy będą kierowani do szpitala, gdzie zostaną leczeni na koszt instytucji, obowiązanej do leczenia chorego. (Ubezp. Społeczna, Opieka Społ.).

Koszty leczenia w szpitalu za osoby nie podlegające zorganizowanemu lecznictwu i świadczeniom ze strony Opieki Społecznej, pokryje Ministerstwo Zdrowia.

Stacje przeciwmalaryczne w Gdańsku mieszczą się w:

1) **I-szym Ośrodku Zdrowia, ul. Oruńska 12.** Godziny przyjęć: poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godz. 12 — 14, środy od godz. 14 — 16.

2) **Miejskim Szpitalu Powszechnym, ul. Nowy Świat 7.** Godziny przyjęć codziennie od godz. 10 — 12, prócz sobót.

Stacja przeciwmalaryczna w **Elblągu — lokal Ubezp. Społecznej, w Malborku — Ośrodek Zdrowia.**

Z TEATRÓW I KIN

Teatr Miejski „Wybrzeże" Gdynia — wtorek, 11 maja — godz. 20-ta „Pan inspektor przyszedł" J. B. Priestleya w reż. Iwo Galla.

Teatr Miejski — Gdańsk - Wrzeszcz — wtorek, 11 maja, godz. 20-ta komedia Fredry „Gwałtu co się dzieje".

KINA

Od dnia 8 b. m. kina w Gdyni, Sopocie, Oliwie i Gdańsku rozpoczynają seanse w dnie powszednie o godz. 17,19 i 21. W niedzielę i święta, o godz. 15, 17, 19 i 21.

Gdynia — „Warszawa" — Pani Niniver.
Gdynia — „Goplana" — Mali dedektywi.
Gdynia — „Atlantic" — Mężczyźni w jej życiu.
Gdynia — „Promień" — Ostatni etap.
Gdynia — „Fala" — Wieczna Ewa.
Sopot — „Bałtyk" — Pirogow.
Sopot — „Polonia" — 14 lipca.
Oliwa — „Polonia" — Ludzie bez skrzydeł.
Wrzeszcz — „Bajka" — Dziewczę z północy.
Wrzeszcz — „Capitol" — U progu tajemnicy.
Gdańsk — „Światowid" — Niebo czy piekło.
Wejherowo — „Świt" — Dwulicowa kobieta.
Puck — „Mewa" — Ostatni etap.
Kartuzy — „Kaszub" — Aktorka.
Kościerzyna — „Bałtyk" — Skrzydlaty dorożkarz.
Tczew — „Wisła" — Kino nieczynne.
Starogard — „Polonia" — Goal.
Lębork — „Fregata" — Na tropie zbrodni.
Słupsk — „Polonia" — Siedmiu śmiałych.
Białogard — „Bałtyk" — Piękna przygoda.
Szczecinek — „Wolność" — Triumf dra O'Connora.
Koszalin — „Polonia" — Skarb Tarzana.
Nowy Staw — „Tęcza" — Synowie.

—o—

Radio

WTOREK, 11 maja 1948 r., fala 1079 m

Godz. 6.15 Wiadomości poranne. 6.50 Program dnia. 8.25 Skrzynka P. C. K. 12.04 Dziennik południowy. 12.25 Koncert rozrywkowy z Poznania. 12.50 Przegląd wydarzeń z Gdańska. 14.00 Brahms — Sonata na skrzypce i fortepian G-dur, z Krakowa. 14.30 Audycja dla dzieci z Krakowa. 14.50 Kursy radiowe dla nauczycieli. 15.00 Reportaż. 15.10 Przegląd kulturalny. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.25 Pogadanka rybacka. 16.35 Skrzynka techniczna w oprac. inż. Czesława Klimczewskiego. 17.05 „Krosienka" słuchowisko. 17.45 „Pascal" wykład inż. Romana Wyrzykowskiego. 18.00 „Mozaika muzyczna". 18.45 „Zaklęty Dwór" odcinek powieści Walerego Łozińskiego. 19.00 „Dzieło Marii Curie - Skłodowskiej" odczyt dr. Włodzimierza Ścisłowskiego. 19.15 Koncert symfoniczny. 21.15 „Propaganda rewolucyjna w 1848 r." odczyt dr. Zdzisława Grotta. 23.00 Ostatnie wiadomości.

—o—

DYŻURY APTEK
od 8 do 15 b. m.

Gdynia — Orłowo — Apteka dr. Jurkowskiego, skwer Kościuszki 22 i apteka Bałtycka, Śląska 42.
Sopot — Apteka Morska, Stalina 724.
Oliwa — Apteka pod Orłem.
Wrzeszcz — Apteka Bałtycka, al. Roose
Gdańsk — Apteka Morska, Łąkowa 16.

—o—

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Pogotowie: Gdańsk — Wrzeszcz — Oliwa. Sopot — 41.000
Gdynia — 22-23
Straż pożarna: Gdańsk 31-334, 31-338
Wrzeszcz 41-332, 41-333, 42-264
Oliwa 52-622
Nowy Port 42-222
Sopot 511-00
Gdynia Port 46-08
Gdynia 22-22

Otaczamy opieką
przemysł ludowy

W woj. gdańskim znajduje się wiele warsztatów przemysłu ludowego, którym brak dobrego zaopatrzenia w surowce i należytej organizacji zbytu.

Dlatego powołana została w Gdańsku spółka **„Ludowy przemysł kaszubski"**, w skład której jako czynni udziałowcy weszły: **Izba Rzemieślnicza, Izba Przemysłowo - Handlowa** oraz **Centrala Gospodarcza Spółdz. Pracy i Wytwórczości.** Ostatnio powołany został również specjalny referat artystyczny. Będzie on czuwać nad poziomem artystycznym wyrobów przemysłu ludowego. Przy Izbie Rzemieślniczej organizowana jest też wzorcownia, która będzie swego rodzaju muzeum i zarazem odegra poważną rolę w dziedzinie szkolenia fachowców dla przemysłu ludowego.

Szkolenie działaczy
Rad Narodowych

Od 10 do 13 bm. odbędzie się w Jelitkowie k. Oliwy konferencja przedstawicieli Miejskich i Pow. Rad Terenowych. W konferencji wezmą również udział przewodniczący prezydiów i kierownicy biur prezydialnych R.N. Uczestnicy konferencji zwiedzą ośrodki zdrowia na Wybrzeżu, oraz porty Gdańska i Gdyni. (M).

KRONIKA wypadków

ZATRZYMANI ZA SPEKULACJĘ WÓDKĄ

Funkcjonariusze VI Komisariatu M. O. zatrzymali Eugeniusza Manesa, Stanisławę Siewierską oraz Władysława i Marię Stępczyńskich za nielegalny handel wódką, którą spekulanci sprzedawali po cenach wygórowanych.

Zatrzymanych przekazano do delegatury Komisji Specjalnej w Gdańsku.

TAJEMNICZA ZBRODNIA W GDYNI

Dn. 4 maja między godz. 10 a 11 wiecz. fale morskie wyrzuciły w basenie Prezydenta zwłoki mężczyzny. Ręce i nogi trupa były związane, a głowa nosiła ślady ciężkiego pobicia. Zwłoki znajdowały się w morzu prawdopodobnie koło tygodnia, znaleziono przy nich portfel z legitymacją PPS na nazwisko Franciszka Adama Wiktorowskiego, odcinek zameldowania oraz paszport z wizą francuską. Pieniędzy nie znaleziono.

Ulgi przejazdowe
dla wycieczek turystycznych

Ministerstwo Komunikacji przyznało ulgi turystyczno - krajoznawcze przy przejazdach na pojezierze Warmińsko-Mazurskie od 1 maja do 30 września. Z ulgi tej przy przejazdach grupowych mogą korzystać członkowie następujących stowarzyszeń i organizacyj turystycznych: Ligi Morskiej, Pol. Tow. Krajoznawczego, Pol. Zw. Kajakowego, Pol. Zw. Zachodniego, Organizacji Młodzieży TUR, Związku Walki Młodych, Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici". oraz uczestnicy wycieczek, organizowanych przez Polskie Biuro Podróży „Orbis".

Ulgę stosuje się w klasie 3 pociągów osobowych i pośpiesznych przy przejazdach grupowych w ilości co najmniej 10 uczestników, na podstawie zaświadczenia Dyrekcji Okr. Kolei Państw. jedynie w relacjach: od stacji Białystok, Bydgoszcz, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gdańsk, Gdynia, Gliniczo. Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kalisz, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łomża, Łódź, Olsztyn, Piotrków Tryb., Poznań, Radom, Siedlce, Sosnowiec, Toruń, Warszawa, Włocławek Wrocław. Zabrze, do stacji: Augustów. Ełk, Frombork, Giżycko, Kętrzyn. Lidzbark Warm., Mikołajki, Olsztynek. Orzysz, Ostróda, Pisz, Ruciana, Suwałki, Węgożewo.

Opłaty: Do przejazdu w drodze powrotnej stosuje się 66 proc. zniżki, pod warunkiem odbycia przejazdu pierwotnego za opłatą normalną.

Bliższych informacyj udzieli Referat Turystyki DOKP — Gdańsk, pok. 334, tel. 31843, wewn. 413. (n).

Będą świetlice
dla niezamożnej dziatwy szkolnej

W Gdańsku znajduje się jeszcze **dużo dzieci niezamożnych rodziców, które muszą uczyć się bez podręczników.**

Ażeby tym dzieciom ułatwić naukę, Wydz. Oświaty Zarządu Miej. organizuje **czytelnię międzyszkolną, wraz z biblioteką.** Zostanie ona wyposażona w kilkaset tomów beletrystyki szkolnej potrzebnej do nauki dzieci dla szkół. Nowootwarta świetlica mieścić się będzie **we Wrzeszczu przy ul. Traugutta** w budynku, który poprzednio zajmowany był przez restaurację „Łodzianka".

W dużych, jasnych izbach ustawi się stoły i ławy, ażeby dzieci mogły wygodnie odrabiać lekcje. Kierownictwo pracy i opiekę nad nimi obejmie specjalnie zaangażowana nauczycielka.

Obecnie trwa remont budynku i zakupuje się książki.

Otwarcie świetlicy nastąpi w końcu bm. W ten sposób niewielkim kosztem około 300.000 zł dzieci będą **miały ułatwioną naukę.**

Ponieważ jedna świetlica nie **wystarczy wszystkim dzieciom gdańskim**, projektuje się otwarcie podobnych placówek w kilku innych punktach miasta. (N)

Kronika Wybrzeża

OTRZYMUJEMY KUTRY PILOTOWE

Porty nasze nie posiadały dotychczas specjalnych jednostek pływających, przystosowanych do pełnienia służby w zakresie pilotażu. Przewożenie pilotów na statki wchodzące do portów, odbywa się przy pomocy holowników i motorówek. Konieczność zaspokojenia pilniejszych potrzeb portów uniemożliwiała dotychczas nabycie odpowiedniego taboru pilotowego.

Obecnie sytuacja ta ulegnie zmianie, ponieważ zakupiliśmy za granicą specjalne kutry pilotowe. Pierwsza taka jednostka będzie odebrana w dniu 15 maja w szwedzkiej stoczni Spillersboda. Siedem dalszych kutrów pilotowych zamówiono w Holandii. (a)

STOCZNIE RYBACKIE USPRAWNIAJĄ SWĄ DZIAŁALNOŚĆ

Dzięki skoncentrowaniu sił fachowych i środków wytwórczych w Gdyni, Ustce i Świnoujściu, stocznie rybackie osiągnęły większą zdolność produkcyjną. Tempo produkcji zwiększyło się znacznie, a sprzęt i tabor są na wysokim poziomie technicznym. W ciągu pierwszego kwartału br. oddano do eksploatacji 13 nowych kutrów.

Prócz tego stocznie wykonały — poza głównym planem — łodzie rybackie wiosłowo - żaglowe, oraz sprzęt i części potrzebne do reperacji jednostek taboru rybackiego.

PRZEKROCZYLIŚMY PLAN POŁOWÓW BAŁTYCKICH O 200%

Łączna suma połowów bałtyckich i dalekomorskich osiągnęła w pierwszym kwartale br. 12.491 ton, tj. o 2.430 ton więcej niż w ostatnim kwartale 1947 r. Wartość połowów wynosiła ok. 410.000.000 zł.

Połowy bałtyckie, które zaplanowano — w przewidywaniu trudnych warunków atmosferycznych — w wysokości 4.268 ton, osiągnęły dzięki łagodnej zimie wysokość 12.386 ton, co oznacza przekroczenie planu o ok. 200%. (a)

—o—

Nowy zarząd
PRN w Kwidzyniu

8 bm. odbyło się w Kwidzyniu posiedzenie Pow. R. N., na którym dokonano wyboru nowego prezydium rady.

W skład prezydium weszli: przewodniczący **tow. Olejnik** Czesław, wiceprzewod. **Wojcieszek** Wacław, członkowie: tow. **Krupa Jan**, ob. inż. **Usow Bolesław** i ob. **Przytarski**. Przewodniczący Woj. Rady Narodowej tow. **Duda - Dziewierz złożył** podziękowanie dotychczasowemu przewodniczącemu tow. **Pawlikowskiemu**, któremu choroba nie pozwala na dal pełnić swych obowiązków. Tow. Duda - Dziewierz, wygłosił następnie obszerny referat na temat sytuacji politycznej.

Wróg partyzantów
na ławie oskarżonych

Dnia 10 maja sala rozpraw sądu okręgowego w Gdyni, była widownią procesu przeciwko **Walerianowi Zalikowskiemu**, któremu akt oskarżenia zarzuca, że **podczas okupacji pozbawiał życia partyzantów na terenie powiatu kościerskiego i doniesieniami swymi powodował aresztowania Polaków.**

W toku śledztwa zeznają jako pierwsi świadkowie **Kniter, Marchewicz i Szalewski**. Po wkroczeniu wojsk niemieckich na teren powiatu kościerskiego wiele osób. między innymi księża **Wołoszyk i Kolosiński** ukryli się na wyspie Ostrów, położonej na jeziorze Wdzyńskim. Jezioro to dzierżawił oskarżony, który był w dobrych stosunkach z władzami niemieckimi, czego dowodem było **pozwolenie na broń.**

Jego nazwisko figurowało wśród konfidentów gestapo. Zalikowski doniósł Gestapo, że na wyspie przebywają księża i odprawiają nielegalne nabożeństwa, na które przybywali licznie okoliczni mieszkańcy. Na skutek doniesienia Gestapo aresztowało **Pawła Knitera**, którego osadzono w obozie koncentracyjnym w Stutthofie, mimo, że rewizja nie ujawniła ukrywających się księży.

Zalikowski, który posiadał trzecią grupę narodowościową, donosił władzom niemieckim, jak zeznaje świadek Szalewski i Marchewicz, **o partyzanckiej grupie „Gryf Pomorski", która pozostawała pod dowództwem Jana Szalewskiego. Oskarżony złożył na posterunku policji niemieckiej w Dziemianach doniesienie na piśmie o pojawieniu w lesie „Przerębskiej Huty", śladów partyzanckich, o czym również zawiadomił telefonicznie powiatową policję w Kościerzynie.**

Podsłuch telefoniczny partyzantów stwierdził, że **Zalikowski donosił gestapo o partyzantach.**

Oskarżony posiadał za zgodą władz niemieckich broń palną, która **była** mu dwukrotnie odbierana przez grupę partyzancką, dowodzoną **przez Władysława Wilmę.** Stosunek Zaklikowskiego do partyzantów był **nieprzejednanie wrogi**, czego dowodem jest, że strzelał dwukrotnie do **Jana Milocha i Ejchmana.**

Wilma, który postanowił zabrać pozostałą w posiadaniu Zalikowskiego broń, zaczaił się pewnego dnia, wiedząc, że Zalikowski będzie wracał z polowania. Gdy oskarżony nadjechał, Wilma zażądał wydania broni, Zalikowski, zwlekając z wykonaniem rozkazu, poprosił o zezwolenie zdjęcia peleryny, w trakcie czego — korzystając z nieuwagi Wilmy — **wyjął rewolwer i strzelił dwukrotnie, zabijając go na miejscu.**

W dalszym ciągu procesu będą zeznawali liczni świadkowie. Wyrok **podamy** w numerze jutrzejszym. **(A).**

Wielka zbrojownia
pięknym zabytkiem architektury Gdańska

Przechodząc ulicą Tkacką, lub przemierzając Targ Węglowy każdy musi spojrzeć na Zbrojownię. Wojenne zniszczenia są znaczne — mimo to gmach przedstawia się jeszcze okazale. Poznajmy jego dzieje.

Ocalała obok południowej ściany baszta „słomiana", wskazuje jak przebiegały dawne mury obronne głównego miasta (z roku 1343). Przy robotach rozbiórkowych odsłonięto spory fragment tych murów. Mur właściwy w połowie 16 wieku został zastąpiony wałami i fosą. Wokół rozpościerał się szeroki plac zwany „polem dominikowym". Z czasem Miejska Rada postanowiła wybudować odrębny gmach przeznaczony wyłącznie na arsenał.

Sporządzenie planów powierzono (1600 r.) Holendrowi, **Antoniemu van Obbergen**, który wówczas, po ukończeniu duńskich zamków królewskich stał u szczytu swej sławy. Gdańsk zawdzięczał mu budowę Ratusza staromiejskiego, katowni i hełmu wieży więziennej i wiele innych domów patrycjatu gdańskiego.

W roku 1602 przystąpiono do dzieła. Mistrza, czasowo nieobecnego, zastępował najzdolniejszy uczeń, murarz a później budowniczy miejski **Jan Strakowski.** Niemcy starali się w swej literaturze nadać mu imię Hansa von Strackwitz!

W roku 1605 budynek był już pod dachem.

Przeznaczenie swoje zbrojownia zachowała aż do pierwszej pruskiej okupacji (1793 r.).

W czasach W. M. Gdańska sale służyły teatrowi na warsztaty, przyczym na parterze przebito (1924 r.) pasaż i urządzono wystawy sklepowe.

Dziś wnętrze jest całkowicie wypalone, ale uporządkowane, czeka na rozpoczęcie odbudowy. **Będzie się tu taj mieściła część zbiorów muzealnych. Arsenał wojenny stanie się arsenałem kultury i sztuki.**

Budowla ta, to zakończenie panowania świeckiego renesansu w Gdańsku. Obie fasady, zarówno główna od ulicy Piwnej, jak i od Węglowego Targu, są podobne do siebie. Przyziemie podzielone jest na trzy części masywnymi portalami. Ugrupowania okien piętra pierwszego wskazują dwu-osiowość, po sześć otworów na każdą połowę. Cztery szczytnice — znów odmiennym podziałem — kończą całość. Obbergen umiejętnie powiązał środkową osią główną kompozycję, uzyskując tym ciekawe rozwiązanie architektoniczne.

Mnóstwo artystycznych detalów, wkomponowanych umiejętnie w spokojną barwę cegieł ściany, pochodzi spod dłuta **Abrahama van dem Blocke**, również Holendra. Ileż tam figur i medalionów, obelisków i otoków — wszystko suto złocone. Na samych szczytach „pękają" olbrzymie bomby z kamienia. Przed tym obrazem znawcy stają z zachwytem.

Jeszcze bogatszą jest fasada frontowa, którą podziwiamy z przedroża domu Schlütera (Piwna 1). Jakież bogactwo przeróżnych kształtów. Po bokach smukłe wieże dla kręconych schodów, wyrastające z przysadzistej rustyki czworobocznej. Nad furtami po trzy głowy, płaskorzeźby pełne wyrazistości. Kształtne hełmy tych wież, które zginęły w pożodze, przypominały swą sylwetą... chińskie pagody. Miały piękną zieleń patyny — a na niej złotem utkane ornamenty. Głównym akcentem pośrodku fasady jest studnia — altana. Jej kraty, kute i poprzetykane, ocalały w muzeum. Powyżej w niszy posąg bogini Minerwy, która jako symbol wojny i nauk wskazuje przeznaczenie gmachu.

Widok Zbrojowni o świcie słonecznym, w porze może najbardziej dogodnej dla wędrówek po starym Gdańsku, chyba u każdego pozostawi niezatarte wrażenie.

Władysław Szremowicz

MIĘDZYNARODOWY BIEG KOLARSKI

1-5-9.V.48 Warszawa-Praha-Warszawa 1-5-9.V.48

ZWYCIĘŻYLIŚMY!

Drużyna polska zajęła pierwsze miejsce w międzynarodowym wyścigu Warszawa—Praga—Warszawa

Siódmy i zarazem ostatni etap wyścigu **Praga — Warszawa,** rozegrany został na trasie Kielce — Warsza-



Dzieci witają przejeżdżających kolarzy

wa. Długość tego etapu wynosiła 196 km.

START HONOROWY

Start honorowy odbył się na stadionie miejskim w Kielcach. Przed startem wręczone zostały zawodnikom nagrody, ufundowane przez urzędy i społeczeństwo Kielc.

ŻÓŁTA KOSZULKA

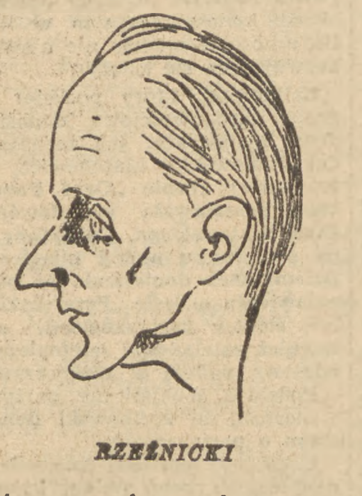
Po wręczeniu kolarzom zdobytych nagród, dotychczasowy leader wyścigu Czechosłowak **Krejcu,** oddaje



SIEMIŃSKI

żółtą koszulkę **Zoricowi** (Jugosławia), który w ostatnim etapie wysunął się na czoło w klasyfikacji indywidualnej.

Kolarze robią rundę honorową. Prowadzi ją leader wyścigu **Zoric.** Przejeżdżają ulice miasta aż do ro-



RZEŹNICKI

gatki warszawskiej, gdzie następuje właściwy start.

TŁUMY PUBLICZNOŚCI

Kielczanie tworzą zwarty szpaler, który rozciąga się daleko, aż poza granice miasta.

Dzieci powiewają chorągiewkami o barwach narodów biorących udział w tej gigantycznej imprezie. Serdecznymi okrzykami żegnani są przejeżdżający zawodnicy.

ZWARTA GRUPA

Po starcie lotnym, z rogatki warszawskiej, grupa kolarzy jedzie w bardzo wolnym tempie. Nikt nie zdradza najmniejszych chęci do ucieczki.

Pogoda piękna. Niestety, upał daje się dotkliwie odczuwać kolarzom. Pierwszy „wysiada" Chvojka (CSR), który zmienia gumę.

NIESPODZIEWANA PRZESZKODA

Na piętnastym kilometrze niespodziewana przeszkoda. Nadjeżdża pociąg towarowy. Dróżnik decyduje się w ostatniej chwili i zatrzymuje pociąg tuż przed przejazdem.

Nieco dalej, pierwszy Polak „łapie" gumę. Trudno dojrzeć, który to numer. Jest! — Szóstka. A więc Wandor, popularny kolarz krakowski.

Zdawało się, że powtórzy się to samo, co było na etapie **Zlin — Zilina,** gdzie wszyscy, bez wyjątku, kolarze polscy mieli „wysiadki".

Wyścig staje się monotonny. Widać, że zawodnicy czują już „dobrze w kościach" poprzednie etapy.

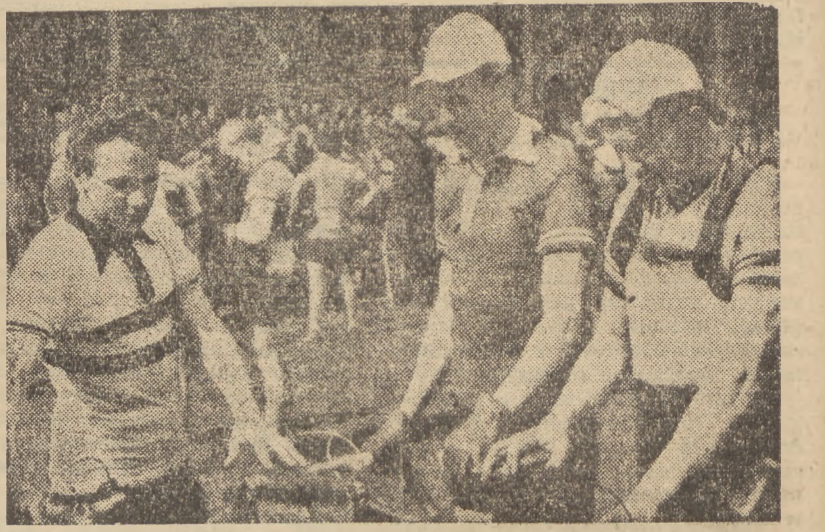
LOTNY FINISZ

Punkt odżywczy w **Radomiu** i zarazem lotny finisz. Znów morze głów i niecierpliwe okrzyki. Na stolikach, ustawionych przy szosie, leżą przygotowane już torby żywnościowe. Wrzask i okrzyki zwiastują ukazanie się pierwszych zawodników. Zza zakrętu wyjeżdża grupa kolarzy. Prowadzi **Poredsky** (Jugosławia).

Zawodnicy nie zdradzają najmniejszej ochoty na zatrzymanie się przy punkcie odżywczym.

NIEUDANA UCIECZKA

Leader wyścigu **Zoric** (Jugosławia) chce uciec, korzystając z niezdecydowania towarzyszących mu kolarzy. Nie udaje mu się to, gdyż zaraz za nim zaczyna gonić **Mich,** a dalej widać dwie niebieskie koszulki **Rumunów.** Po kilkuset metrach ucieczka zostaje zlikwidowana i cała grupa jedzie zwarcie dalej.



Paprocki, Nowoczek i Weglenda przed startem

Pierwszym Polakiem, który w tej grupie przejechał lotny finisz, jest Bukowski. Szósty w ogólnej kolejności zawodników.

TRZY „WYSIADKI"

Na 118-ym kilometrze za Kielcami, Kapiak ma defekt tylnego koła. Zatrzymują się przy nim **Mich** i **Łazarczyk.**

Mich oddaje koło leaderowi polskiej drużyny.

Kapiak rozpoczyna pogoń za uciekającą czołówką. Po dwóch kilometrach, ten wspaniały kolarz, dochodzi do grupy.

SERDECZNE POWITANIE

Grójec. I znów tłumy. Okrzyki „Nazdar" i „Niech żyją" zlewają się



PIETRASZEWSKI

w jedną całość. Brama triumfalna i napis: „Witamy serdecznie kolarzy słowiańskich". Porządek na trasie wzorowy.

Czołowej grupie zawodników towarzyszą motocykliści i automobiliści, którzy niestety, nie mają tego zdyscyplinowania co tłumy publiczności. Pomimo tłumaczeń, ci „amatorzy sportu kolarskiego" nie zjeżdżają z trasy.

WALKA NA STADIONIE

Zwarta grupa czołówki mija Grójec. Jedzie w niej **Kapiak, Wrzesiński, Jugosłowianie, Węgrzy i Czesi.**



NAPIERAŁA

Za nimi usiłuje dogonić czołówkę Mich.

Już teraz wiadomo, że decydująca walka rozegra się na ulicach Warszawy a może dopiero na stadionie. Na ul. Grójeckiej przewraca się Kapiak, który wpada na szyny tramwajowe.

Na stadionie Wrzesiński w ostatniej chwili wyprzedza Chwojkę (CSR) i pierwszy przejeżdża metę.

Wyniki techniczne wyścigu W—P—W

1) Wrzesiński (Polska)	6:21:12
2) Chvojka (CSR)	6:21:12,2
3) Chicomban (Rumunia)	6:21:12,6
4) Perio (CSR)	6:21:12,8
5) Norhadian (Rumunia	6:21:13
6) Bukowski (Polska)	6:21:13,4
7) Dordik (CSR)	6:21:13,8
8) Wandor (Polska)	6:21:14,2
9) Krejcu (CSR)	6:21:14,4
10) Horvatic (Jugosł.)	6:21:146

DRUŻYNOWO ETAP KIELCE — WARSZAWA WYGRAŁA

POLSKA I W CZASIE	19:03:08,4
2) Czechosłowacja I	19:03:42,8
3) Rumunia	19:03:43,8
4) Polska II	19:08:20,2
5) Czechosłowacja II	19:08:45
6) Bułgaria	19:08:46

OSTATECZNA KLASYFIKACJA WYŚCIGU PRAGA—WARSZAWA INDYWIDUALNIE:

1) Zoric (Jugosław.)	35:53:16,2
2) Krejcu (CSR)	35:58:38,6
3) Kapiak (Polska)	36:00:06,2
4) Perio (CSR)	36:12:18
5) Wrzesiński (Polska)	36:19:00,4

DRUŻYNOWO:

1) Polska I	108:16:56,8
2) Rumunia	108:37:11,4
3) Czechosłowacja I	108:39:06,6
4) Czechosłowacja II	108:53:41,4
5) Bułgaria	110:26:31,6
6) Polska II	111:56:52,2

Na dodatkowym etapie Warszawa—Praga

Węgrzy pokazali doskonałą jazdę

Próba szybkości indywidualnej zawodników, jadących na trasie Warszawa—Praga, jaką rozgrywano na odcinku Radom—Warszawa, zaczęła się bardzo pechowo.



BOHDAN (CSR)
przybył trzeci do Liberec

WYPADEK SAMOCHODOWY

A więc drużyny polskie nie brały udziału w tej próbie z powodu... braku rowerów. Samochód, wiozący nasze maszyny z Pragi, uległ koło Wrocławia wypadkowi i nie zdążył na czas do Radomia.

„Zagranica" wystartowała z Radomia w godzinę po przejeździe zawodników, jadących z Pragi do Warszawy.

NA STARCIE

Ze startu ruszają kolarze zwartą grupą. Po kilku kilometrach grupa ta rozciąga się na przestrzeni ponad 200 metrów.

Na 6 kilometrze pierwsza „guma" i Czech **Cibula** wycofuje się. Tempo wyścigu ostre, około 36 km/godz.

PRÓBA UCIECZKI

Dopiero po 20 km pierwsza próba ucieczki. Czech **Capek** i Jugosłowianin **Jesic** wyrywają się naprzód. W tym też czasie Bułgar — Canev, urywa łańcuch i... siada na samochód.

Węgier — **Kiss,** ma znowuż drobny defekt, jednak wkrótce udaje mu się dogonić główną grupę, prowadzoną przez zwycięzcę wyścigu Warszawa — Praga — **Prosinka.**

DALEJ PROWADZĄ

Dwaj uciekinierzy są w dalszym ciągu na przedzie i zwiększają odległość dzielącą ich od reszty.

Po 25 km Węgrzy zaczynają jechać „po swojemu", to znaczy cofają się całą grupą.

Zawodnicy tworzą teraz długi sznur. Na przedzie jadą niezmiennie **Capek i Jesic.** O 200 m za nimi **Vesely, Prosinek, Bohdan i Solman.** Dalej Węgrzy, a na końcu daleko w tyle, „maruderzy" i ofiary defektów.

W Białobrzegach cała czwórka ma



D. JESIC (Jugosławia)

już 300 metrów przewagi nad Węgrami.

SZYBKOŚĆ SIĘ ZMNIEJSZA

Szybkość, z wyjątkiem dwóch czołowych uciekających kolarzy, znacznie się zmniejsza. Na następnych kilometrach nic się nie zmienia. Vesely staje na chwilę i coś majstruje przy przerzutce, ale zaraz jedzie dalej i dociąga do reszty.

Do Grójca (52 km od Radomia), kolarze dojeżdżają w czasie 1 godz. 32 min.

ZACZYNA SIĘ POŚCIG

I tu zaczyna się pościg za dwoma prowadzącymi, którzy wysunęli się już około 600 m naprzód i, jak widać, nie mają ochoty dać się dopędzić.

W Głuchowie jednak różnica wynosi już tylko 200 metrów. W grupie goniącej znajduje się: **Prosinek, Bohdan, Solman, Vesely, Pavlas** i **Dordik,** za którymi w pewnej odległości jadą Węgrzy.

10 ZOSTAŁO

Co dzieje się poza Węgrami, nie widać. Pozostało tam wskutek defektów około 10 zawodników, którzy nie rezygnują jednak z walki i, choć z wielkim opóźnieniem, jadą dalej.

Po kilku kilometrach grupa goniących łapie wreszcie dwóch „zbiegów" i razem zwalniają tempo. Na 68 km Węgrzy, z których po drodze dwóch odpadło, doganiają czołówkę.

CAŁA GRUPA

Jadą teraz razem. Po chwili jednak odpada zmęczony prowadzeniem **Jesic,** a następnie **Capek.**

W czołówce znajduje się 17 zawodników: **8 Węgrów, 6 Czechów i 3 Jugosłowian.** Prowadzi **Notas.** Tuż za nim **Prosinek, Vesely** z kolegami, trzyma się trochę z tyłu.



JAN VESELY (CSR)

JESZCZE 24 KM

Do Warszawy jeszcze 24 km. Nagle **Vesely** staje. Ma jakiś poważniejszy defekt. Zatrzymują się również **Pavlas** i **Dordik,** który bez namysłu oddaje swój rower **Veselemu.** Pavlas pomaga „asowi" dogonić czołówkę.

DRUGI ROWER

Veselemu „nie pasuje" jednak rower **Dordika.** Toteż **Vaverka** zamienia mu go na swój.



NOTAS KAROL (Węgry)

Do mety już tylko 18 km. Teraz widać, że walka będzie dopiero na finiszu. Nikt nie chce uciekać. Czesi pilnują Veselego, jak oka w głowie. Dwu jedzie za nim — gotowi w razie potrzeby, oddać mu swe maszyny.

NA OKĘCIU

Wkrótce wjeżdżają na Okęcie — ciągle zwartą grupą. Dopiero na Filtrowej zaczyna się „zabawa".

Vesely, Bohdan, Solman i Prosinek finiszują. Węgrzy są tuż za nimi. Nie mogą jednak wytrzymać tempa i zostają.

NA STADIONIE

Na stadion pierwszy wjeżdża **Vesely,** za nim dwaj Jugosłowianie i **Bohdan.** Czech nie daje sobie wyrwać prowadzenia i pierwszy wpada na metę. Drugim jest **Solman** o długość, trzeci **Prosinek,** czwarty **Bohdan.**

Parę sekund później nadjeżdża **Notas,** a za nim kilku Węgrów i jeden Jugosłowianin. Za nimi Bułgarzy i reszta zawodników.

(j. m.)

Zakłady Graficzne Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „PRASA" —

B-60520